

شناسه	قانون، مقررات	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۲/۰۶/۲۶
عنوان موضوع	در خصوص حذف معافیت حقوق ورودی ماشین آلات و مواد اولیه • لزوم احیاء مجدد معافیت حقوق گمرکی ورود ماشین آلات و مواد اولیه مطابق با بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی با توجه به نیاز کشور		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مشهد		
شرح موضوع	در راستای مکاتبات شماره ۱۴۰۲/۱۶۷۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۹ و ۱۴۰۲/۱۷۵۲ ص مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۵ رییس محترم کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مشهد موضوع افزایش حقوق ورودی ماشین آلات و مواد اولیه به گمرکات پیرو بخشنامه شماره ۱۴۰۲/۳۷۰۱۴۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۳ به دبیرخانه شورا منعکس گردید. طبق بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی، ماشین آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی از پرداخت حقوق ورودی معاف می باشند ولی در بودجه سال ۱۴۰۱ تمام معافیت های حقوق ورودی ماشین آلات لغو و نرخ ارز مورد محاسبه گمرک از ۴۲۰۰ ریال به ارز نیمایی تغییر گردید. دولت در این راستا با کاهش تعرفه های واردات ماشین آلات از چهار درصد به یک درصد تا حدودی موجب کاهش هزینه های واردکننده گردید. تبعات لغو معافیت ها و دریافت نقدی مالیات بر ارزش افزوده موجب افزایش ۶ برابری نرخ محاسبه ارز توسط گمرک به ارز نیمای، عدم امکان ترخیص درصدی ماشین آلات و قطعات وابسته به خط تولید گروه کالاهای هاض، افزایش قیمت ارزش کالای مورد نیاز تولیدکننده و مستهلک شده ماشین آلات و عدم استفاده از دانش روز دنیا در واحدهای تولیدی گردیده و برخی از واردکنندگان ماشین آلات به ناچار ارزش ماشین الات مورد نیاز را بیشتر از ارزش واقعی برای جبران ضرر ناشی از معافیت کالای خود ثبت می نمایند. موضع در بیست و چهارمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گو مطرح گردید.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	لزوم استمرار معافیت حقوق گمرکی ورود ماشین آلات و مواد اولیه مطابق با بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرک ماشین آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی از پرداخت حقوق ورودی معاف می باشند ولی در بودجه سال ۱۴۰۱ تمام معافیت های حقوق ورودی ماشین آلات لغو و نرخ ارز مورد محاسبه گمرک از ۴۲۰۰ ریال به ارز نیمایی تغییر گردید با توجه به ماده ۳ قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب سال ۱۴۰۱ که عنوان می دارد به منظور حمایت از صنعت ماشین سازی کشور، بند «غ» ماده (۱۱۹) قانون امور گمرکی اصلاحی مصوب ۱/۲/۱۳۹۴ حذف می شود و واردات ماشین آلات و تجهیزات خدمات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی مشمول حقوق ورودی است. دولت موظف است متناسب با ظرفیت تولید کشور و به منظور حمایت هدفمند و مدت دار از ساخت داخل، سالانه حقوق ورودی این کالاها اعم از سود بازرگانی و سایر دریافتی های موضوع بند «د» ماده (۱) قانون امور گمرکی مصوب ۲۲/۸/۱۳۹۰ را تعیین نماید. در این خصوص در بند ز تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۲ عنوان شده است "به منظور اجرای قانون جهش تولید دانش-بنیان مصوب ۲۱/۱/۱۴۰۱ و توسعه زنجیره ارزش تولید و عبور از خام فروشی، صادرات کلیه مواد و محصولات معدنی، صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی مندرج در فهرست تصویب نامه هیأت وزیران راجع به بند «ص» تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور منطبق بر قانون جهش تولید دانش بنیان در تمام نقاط کشور مشمول مالیات بر درآمد شده و از ابتدای سال ۱۴۰۲، نیم درصد (۰/۵٪) به مأخذ ارزش صادراتی این کالاها به عنوان عوارض صادراتی افزوده خواهد شد. میزان قطعی این عوارض در دستورالعملی که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با		

همکاری وزارت نفت و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری ظرف دو ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد، تعیین خواهد شد. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است نسبت به وصول منابع حاصل از این بند، همچنین مالیات بر درآمد موضوع بند «ص» تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور و نیز حقوق ورودی (مطابق بند «د» ماده (۱) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲) کلیه ماشین-آلات و تجهیزات، قطعات، مواد اولیه و واسطه-ای تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی اقدام نماید. حقوق گمرکی این موارد پس از ابلاغ این قانون به مأخذ یک-درصد (۱٪) تعیین می‌شود. بند ص تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۱ عنوان نمود: "به منظور اجرای سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری در جهت تحقق جهش تولید دانش‌بنیان و توسعه زنجیره ارزش تولید و عبور از خام‌فروشی، درآمد حاصل از صادرات مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی از جمله، بیلت، بلوم و اسلپ، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی از جمله قیر و متانول، اوره و پلی‌اتیلن به صورت خام و نیمه‌خام در تمام نقاط کشور، مشمول مالیات و عوارض صادراتی می‌شود. تعریف و فهرست مواد خام و نیمه‌خام علاوه بر موارد مذکور و همچنین علاوه بر موارد مندرج در تصویب‌نامه شماره ۵۹۱۵۶ هیأت وزیران به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، تهیه می‌شود و حداکثر ظرف یک ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است نسبت به وصول منابع حاصل از این بند و حقوق ورودی (مطابق بند (د) ماده (۱) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲) کلیه ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی، اقدام نماید. همچنین ماده ۱ قانون گمرک ۱۳۹۰ عنوان می دارد "مفاهیم اصطلاحات گمرکی به کار برده شده در این قانون، طبق تعریفی است که از طرف شورای همکاری گمرکی به صورت مجموعه برای کشورهای عضو منتشر شده و یا می شود مگر این که در بندهای ذیل یا در سایر مواد این قانون از آن تعریف دیگری به عمل آمده باشد و بند د - حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۴٪) ارزش گمرکی کالا اعلام تکلیف نموده است. لذا با توجه به تبعات لغو معافیت ها استمرار معافیت حقوق گمرکی ورود ماشین آلات و مواد اولیه مطابق با بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرک و احیای مجدد آن با عنایت به شرایط نیاز کشور ضرورت دارد.	
نظرات اعضاء حاضر در جلسه کارشناسی در بیست و چهارمین جلسه دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی، موضوع احیای قانون معافیت واردات ماشین‌آلات و مواد اولیه از پرداخت حقوق گمرکی، تامین ارز نیمایی جهت ورود ماشین‌آلات مورد نیاز صنعت و معدن، ضرورت دریافت وجه الضمان کالای ترخیص در گمرک به صورت چک تضمینی، بررسی شد. «علی‌اکبر لبافی» رئیس این دبیرخانه عنوان نمود: بر مبنای بند «غ» ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی، واردات ماشین‌آلات و تجهیزات اولیه صنعتی، معدنی و کشاورزی از پرداخت حقوق ورودی معاف هستند؛ اما در ضوابط اجرایی بودجه سال ۱۴۰۱، تمامی معافیت‌های حقوق ورودی ماشین‌آلات حذف و نرخ ارز مورد محاسبه گمرک از ۴۲۰۰ تومان به ارز نیمایی تغییر کرد. وی به تبعات این تصمیم اشاره و خاطرنشان کرد: کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی خراسان رضوی طی مکاتبه‌ای با دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان، موانع مربوطه را بررسی و خواهان طرح موضوع در جلسه شورا می باشد. لبافی در خصوص اخذ ضمانت نامه بانکی به جای چک وجه الضمان برای ورود ماشین‌آلات نیز، عنوان کرد: تا پایان سال گذشته، در قبال ۹ درصد مالیات ارزش افزوده چک به عنوان وجه الضمان دریافت می‌شد. چک برای واردکنندگان	جمع‌بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۳۰

هزینه‌ساز نیست و پس از ترخیص کالا مسترد می‌گردد؛ اما در سال جاری ضمانت نامه بانکی جایگزین چک وجه الضمان شده و هزینه‌های صادرات و واردات افزایش چشم‌گیری داشته است. در شرایط فعلی که بنگاه‌ها با تنگناهای اقتصادی مواجه هستند، اخذ ضمانت نامه بانکی مانع از فعالیت تولیدکنندگان و صادرکنندگان می‌شود.

انتقاد از تصویب قوانین سخت‌گیرانه در حوزه واردات

«موحد»، دبیر کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در ادامه این جلسه: طبق بند «غ» ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی، ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی از پرداخت حقوق ورودی گمرک معاف است؛ اما در بودجه سال ۱۴۰۱ این معافیت لغو شد.

وی با اشاره به افزایش ۶ برابری نرخ محاسبه ارز توسط گمرک از ۴۲۰۰ تومان به ارز نیمایی در تعیین حقوق گمرکی، افزود: در سال گذشته ۹ درصد مالیات ارزش افزوده دریافت می‌شد و در قبال آن وارد کننده می‌بایست یک فقره چک به عنوان وجه ضمانت کالا به گمرک تحویل می‌داد که پس از ترخیص کالا، چک مسترد می‌گردید؛ اما متأسفانه در سال جاری ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده توسط اداره مالیات به صورت نقدی اخذ می‌شود که این کار موجب افزایش ارزش کالای مورد نیاز تولیدکننده می‌شود.

موحد افزود: برخی از واردکنندگان به ناچار ارزش ماشین‌آلات مورد نیاز را بیشتر از ارزش واقعی برای جبران ضرر ناشی از عدم معافیت حقوق گمرکی کالای خود ثبت می‌کنند. کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی تقاضا دارد به جای دریافت مالیات بر ارزش افزوده، مجوز استفاده از ارز آزاد برای متقاضی واردات صادر شود.

وی، از مهم‌ترین مطالبات کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی خراسان رضوی را برقراری معافیت حقوق گمرکی ماشین‌آلات خطوط تولید، استفاده از نظام تعرفه‌ای برای کنترل واردات، سیستمی شدن فرآیند اخذ مجوز واردات به منظور جلوگیری از اعمال سلیقه شخصی، استفاده از نرم افزار برای به‌روزرسانی آنلاین برای ارزش گذاری امور گمرکی توسط گمرک و انتخاب رایزن بازرگانی از استان‌های همجوار و یا نزدیک به بازار هدف، اعلام کرد.

گمرک نقشی در میزان تعرفه‌ها و عوارض ندارد

«قاسم کیومرثی»، رئیس اداره صنایع فلزی اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی نیز اذعان کرد: ما به دنبال حذف مالیات بر ارزش افزوده حوزه صادرات هستیم؛ اما اخذ ضمانت نامه بانکی نوعی ارزش افزوده است. تولید ماشین‌آلات صنعتی، معدنی و کشاورزی در کشور محدود است و صنعتگران برای رفع نیاز خود به سمت واردات ماشین‌آلات می‌روند؛ اما با قوانین سختی در این مسیر مواجه می‌شوند.

در ادامه، تعدادی از فعالان اقتصادی حاضر در جلسه، به عدم تولید ماشین‌آلات مورد نیاز صنعتگران در کشور، خود تحریمی توسط دستگاه‌های اجرایی، فشار مضاعف به صنعتگران و تولید با ورود بخشنامه‌های خلق الساعه، به عنوان برخی محدودیت‌های موجود اشاره کردند.

لبافی در پایان مباحث دستور کار نخست این جلسه پیشنهاد کرد: باتوجه به درخواست کمیسیون صنعت اتاق خراسان رضوی و با عنایت به تبعات جبران ناپذیر حذف معافیت حقوق ورودی ماشین‌آلات و تجهیزات اولیه صنعتی، پیشنهاد پیگیری به منظور اجرا و احیاء بند «غ» ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی به شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان ارائه می‌شود. همچنین، پیشنهاد اخذ چک تضمینی به جای ضمانت نامه بانکی نیز ارائه خواهد شد.

دستگاه‌های استانی دارای نماینده در جلسه:

دادگستری استان - دفتر هماهنگی امور سرمایه‌گذاری و اشتغال استانداری، اداره کل صنعت معدن و تجارت - اداره کل امور مالیاتی استان - گمرک مشهد - کمیسیون هماهنگی بانک‌ها - شرکت پخش فراورده‌های نفتی - شرکت ملی گاز -

اتاق اصناف- اتحادیه واردکنندگان مواد اولیه و کالاهای رسامیه ای استان- کمیسیون صنعت • کانون انجمن های صنفی کارفرمایی، اتحادیه فروشندگان مصالح ساختمانی، خانه صنعت معدن و تجارت، انجمن مدیران صنایع، انجمن صنایع همگن معدن.

جمع‌بندی مورد توافق اعضا

در راستای مکاتبات به شماره ۱۴۰۲/۱۶۷۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۹ و ۱۴۰۲/۰۵/۱۷۵۲/ص مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۵ رییس محترم کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مشهد موضوعات منعکس شده در بیست و چهارمین جلسه دبیرخانه مطرح گردید.

- لزوم استمرار معافیت حقوق گمرکی ورود ماشین آلات و مواد اولیه مطابق با بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرک و احیای مجدد آن با عنایت به نیاز کشور و با توجه به ماده ۳ قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب سال ۱۴۰۱ که عنوان می دارد به منظور حمایت از صنعت ماشین سازی کشور، بند «غ» ماده (۱۱۹) قانون امور گمرکی اصلاحی مصوب ۱/۲/۱۳۹۴ حذف می شود و واردات ماشین آلات و تجهیزات خدمات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی مشمول حقوق ورودی است. دولت موظف است متناسب با ظرفیت تولید کشور و به منظور حمایت هدفمند و مدت دار از ساخت داخل، سالانه حقوق ورودی این کالاها اعم از سود بازرگانی و سایر دریافتی های موضوع بند «د» ماده (۱) قانون امور گمرکی مصوب ۲۲/۸/۱۳۹۰ را تعیین نماید. و در این خصوص در بند ز تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۲ که عنوان شده است به منظور اجرای قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب ۲۱/۱/۱۴۰۱ و توسعه زنجیره ارزش تولید و عبور از خام فروشی، صادرات کلیه مواد و محصولات معدنی، صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی مندرج در فهرست تصویب نامه هیأت وزیران راجع به بند «ص» تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور منطبق بر قانون جهش تولید دانش بنیان در تمام نقاط کشور مشمول مالیات بر درآمد شده و از ابتدای سال ۱۴۰۲، نیم درصد (۵/۰٪) به مأخذ ارزش صادراتی این کالاها به عنوان عوارض صادراتی افزوده خواهد شد. میزان قطعی این عوارض در دستورالعملی که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت نفت و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری ظرف دو ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد، تعیین خواهد شد. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است نسبت به وصول منابع حاصل از این بند، همچنین مالیات بر درآمد موضوع بند «ص» تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور و نیز حقوق ورودی (مطابق بند «د» ماده (۱) قانون امور گمرکی مصوب ۲۲/۸/۱۳۹۰) کلیه ماشین آلات و تجهیزات، قطعات، مواد اولیه و واسطه های تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی اقدام نماید. حقوق گمرکی این موارد پس از ابلاغ این قانون به مأخذ یک درصد (۱٪) تعیین می شود. همچنین بند ص تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۱ عنوان نمود به منظور اجرای سیاست های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری در جهت تحقق جهش تولید دانش بنیان و توسعه زنجیره ارزش تولید و عبور از خام فروشی، درآمد حاصل از صادرات مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی از جمله، بیلت، بلوم و اسلپ، محصولات

نفتی، گازی و پتروشیمی از جمله قیر و متانول، اوره و پلی اتیلن به صورت خام و نیمه خام در تمام نقاط کشور، مشمول مالیات و عوارض صادراتی می شود. تعریف و فهرست مواد خام و نیمه خام علاوه بر موارد مذکور و همچنین علاوه بر موارد مندرج در تصویب نامه شماره ۵۹۱۵۶ هیأت وزیران به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، تهیه می شود و حداکثر ظرف یک ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است نسبت به وصول منابع حاصل از این بند و حقوق ورودی (مطابق بند (د) ماده (۱) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲) کلیه ماشین آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی، اقدام نماید. همچنین ماده ۱ قانون گمرک ۱۳۹۰ - عنوان می دارد مفاهیم اصطلاحات گمرکی به کار برده شده در این قانون، طبق تعریفی است که از طرف شورای همکاری گمرکی به صورت مجموعه برای کشورهای عضو منتشر شده و یا می شود مگر این که در بندهای ذیل یا در سایر مواد این قانون از آن تعریف دیگری به عمل آمده باشد و بند د - حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۴٪) ارزش گمرکی کالا اعلام تکلیف نموده است.

علیهذا، نظر به اینکه بند ز تبصره ۶ در خصوص حقوق گمرکی محصولات معدنی فلزی و غیر فلزی و ماشین آلات ورودی، یکی از راه های عبور از خام فروشی و جهش تولید و بالطبع مهار تورم، بهره وری محصولات و استفاده از تکنولوژی های جدید است. با عنایت به اینکه در خصوص ماشین آلات معدنی و غیر معدنی در زمینه تکنولوژی و بهره وری علیرغم پیشرفت های حاصله هنوز به سطح رقابتی نرسیده است. همچنین شرکت های دانش بنیان در محصولات خود حمایت های لازم را به همراه دارند و در ماشین آلاتی که در کشور موجود است و نیاز تولید کننده را برآورده می سازد انتخاب با ماشین آلات داخلی به دلیل سطح رقابتی و قیمت تمام شده محصول است. مساله حائز اهمیت در مورد ماشین آلاتی است که در کشور وجود ندارد و نیاز تولید کننده و واحدهای معدنی و تولیدی است. در حال حاضر ورود این ماشین آلات و دریافت عوارض گمرکی با توجه به شرایط تحریمی کشور هزینه مضاعفی بر تولید و وارد کننده پس از گذر مراحل مختلف از قبیل دور زدن تحریم ها، هزینه های حمل و ... است. حتی قانون گذار نیز به این مساله توجه داشته و تکلیف قانونی را از ۴٪ به ۱٪ در بودجه لحاظ نموده است. اما پرداخت این یک درصد در شرایط موجود نیز میسر نبوده و مانعی در تولید و کسب و کار می باشد لذا حسب پیشنهاد کمیسیون صنعت مقرر گردید:

- با عنایت به شرایط موجود و توضیحات فوق، حسب پیشنهاد کمیسیون صنعت به شورای گفت و گو پیشنهاد گردد، بند غ ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی مصوب سال ۱۳۹۴ مجدد احیا گردد.

پیرامون افزایش حقوق ورودی ماشین آلات و مواد اولیه به گمرکات پیرو بخشنامه شماره ۱۴۰۲/۳۷۰۱۴۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۳ و لزوم احیاء معافیت حقوق گمرکی ورود ماشین آلات و مواد اولیه مطابق با عنایت به جمیع جهات و باتفاق آرا شورا پیشنهاد می نماید

پیشنهادهات

- با عنایت به شرایط موجود و حسب پیشنهاد کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی خراسان رضوی شورا مقرر نماید، بند غ ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی مصوب سال ۱۳۹۴ مجدد احیاء گردد.

۱. صورتجلسه بیست و چهارمین جلسه دبیرخانه شورا مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۳۰	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه
۲. مکاتیه شماره ۱۴۰۲/۱۶۷۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۹ کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مشهد	
۳. مکاتیه ۱۴۰۲/۱۷۵۲/ص مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۵ کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مشهد	
۴. قانون امور گمرک اصلاحی ۱۳۹۴/۰۲/۰۱	
۵. قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب سال ۱۴۰۱	
۶. قانون بودجه ۱۴۰۲ و ۱۴۰۱	